

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

6 RHAGFYR 2023

Adroddiad gan: Alwyn Jones, Cyfarwyddwr Cynorthwyol GwE

Pwnc: Ymgynghoriad Estyn - Trefniadau ar gyfer arolygu gwasanaethau addysg llywodraeth leol a gwasanaethau gwella ysgolion yn y dyfodol.

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1. Darparu cofnod ffurfiol i'r Cyd-bwyllgor o'r ymateb i Ymgynghoriad Estyn - 'Trefniadau ar gyfer arolygu gwasanaethau addysg llywodraeth leol a gwasanaethau gwella ysgolion yn y dyfodol.'

2.0 Cefndir

2.1. O fis Medi 2024, bydd Estyn yn cyflwyno trefniadau arolygu newydd ar gyfer darparwyr addysg yng Nghymru. Mae Estyn eisoes wedi ymgynghori ag unigolion a sefydliadau yn y sectorau gwasanaethau ieuenctid, ysgolion ac UauCD ac maent yn awr am geisio barn sectorau eraill. Mae'r rhain fel a ganlyn:

- Cymraeg i oedolion
- Lleoliadau ôl-16 (addysg bellach, addysg oedolion yn y gymuned a cholegau arbenigol annibynnol)
- gwasanaethau addysg llywodraeth leol

2.2. Mae'r ymgynghoriad, a agorodd ar 29 Medi 2023 ac sydd yn dod i ben ar 30 Tachwedd 2023, yn ceisio barn unigolion a sefydliadau sy'n gweithio mewn, neu'n rhyngweithio â, darparwyr addysg a hyfforddiant, a hynny er mwyn helpu i lywio sut orau y gall Estyn ddatblygu canllawiau a dulliau arolygu o 2024 ymlaen. Cyflwynwyd yr ymateb - Atodiad 1 - ar ran Cyd-bwyllgor GwE ar 27/11/2023.

3.0 Ystyriaethau

- 3.1. Mae'r holiadur yn gofyn am farn ar y newidiadau arfaethedig i drefniadau Estyn ar gyfer arolygu gwasanaethau addysg llywodraeth leol, o dan y penawdau a ganlyn:
- Arolygiadau ar wahân o wasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau eraill a ddarperir trwy drefniant partneriaeth ffurfiol.
  - Hysbysiad ar gyfer arolygiadau GALIL a gwasanaethau gwella ysgolion
  - Cwestiynau arolygu lleol
  - Arweiniad Arolygu ar gyfer GALIL, gwasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol.
  - Gweithgarwch dilynol
  - Gofynion adrodd
  - Arfer Effeithiol
  - Gwaith arolygwyr cyswllt
  - Ysgolion ac UauCD mewn mesurau arbennig.

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor nodi'n ffurfiol gynnwys yr ymateb i ymgynghoriad Estyn.

5.0 Goblygiadau ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 Effaith ar Gydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori sydd wedi digwydd

8.1 Ymgynghori â Bwrdd Rheoli GwE a'r Cyd-bwyllgor.

9.0 Atodiadau

9.1 Atodiad 1 - Ymateb i Ymgynghoriad Estyn 'Trefniadau ar gyfer arolygu gwasanaethau addysg llywodraeth leol a gwasanaethau gwella ysgolion yn y dyfodol.'

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Dim sylwadau i'w hychwanegu i'r adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol.

Ymgynghoriad ar ein trefniadau arolygu ar gyfer gwasanaethau addysg llywodraeth leol a gwasanaethau gwella ysgolion

Annwyl gyfeillion,

Rydym yn eich gwahodd i rannu'ch barn am y newidiadau rydym yn eu cynnig i'n trefniadau arolygu yn y sector gwasanaethau addysg llywodraeth leol. Mae'r adborth ar ein trefniadau presennol gan ein rhanddeiliaid allweddol wedi bod yn gadarnhaol iawn, ac rydym yn cynnig parhau â llawer o agweddau ar ein dulliau arolygu presennol. Fodd bynnag, mae agweddau rydym yn dymuno ymdrin â nhw'n wahanol fel y gallwn ystyried gwaith y sector gwasanaethau addysg llywodraeth leol yn fwy effeithiol, ac mae'r rhain yn ffurfio'r brif sylfaen ar gyfer yr ymgynghoriad hwn. Mae'r ymgynghoriad hefyd yn cynnwys cynigion yn ymwneud â'n gwaith cyswllt, lle rydym yn ystyried adeiladu ar y dulliau sy'n canolbwyntio mwy ar destunau rydym wedi bod yn eu peilota eleni.

Bydd yr ymgynghoriad yn agor ar 29 Medi a bydd yn cau ar 30 Tachwedd.

Ar gyfer pwy mae'r ymgynghoriad hwn?

Mae'r ymgynghoriad hwn ar gyfer pawb sydd â diddordeb yn yr arolygiadau a'r trefniadau arolygwyr cyswllt ar gyfer gwasanaethau addysg llywodraeth leol a gwasanaethau gwella ysgolion, gan gynnwys:

Gweithwyr addysg proffesiynol ac arweinwyr ar draws y sector, gan gynnwys staff o wasanaethau gwella ysgolion

Llywodraethwyr, arweinwyr a staff o ysgolion a lleoliadau nas cynhelir (cynradd, uwchradd, UC Dau, pob oed, arbennig)

Aelodau etholedig

Rhieni a gofawyr

Rhanddeiliaid y sector cyhoeddus a'r sector gwirfoddol

Bydd eich barn yn helpu rhoi gwybod i ni sut orau y gallwn ni ddatblygu ein harweiniad a'n dulliau arolygu o 2024 ymlaen.

Diogelu Data a Chyfrinachedd

Bydd y wybodaeth yr ydych yn ei darparu yn cael ei dal gan Estyn. Os byddwch yn datgelu pwy ydych chi, bydd y wybodaeth yn cael ei thrin yn gyfrinachol, yn unol â Deddf Diogelu Data 2018.

Bydd Estyn yn defnyddio cwmni annibynnol i gynorthwyo â dadansoddi data cyffredinol. Ni fydd hyn yn cynnwys trosglwyddo gwybodaeth bersonol am unigolion. Bydd yr adroddiad dadansoddi'n cynnwys gwybodaeth gyffredinol yn unig, ac ni fydd yn enwi nac yn nodi unrhyw unigolion. Bydd y wybodaeth yn cael ei defnyddio i helpu gwella sut rydym yn arolygu addysg a hyfforddiant yng Nghymru.

Dyma ddolen at ein [Hysbysiad Preifatrwydd](#).

2. Gwybodaeth allweddol amdanoch chi

1. Dewiswch un opsiwn isod sy'n disgrifio orau ym mha rinwedd rydych chi'n llenwi'r holiadur hwn.

- Swyddog awdurdod lleol
- Aelod etholedig
- Uwch arweinydd mewn ysgolion / UC Dau
- Athro neu staff cymorth
- Llywodraethwr ysgol
- Disgybl ysgol
- Rhiant neu ofalwr
- Arall (nodwch):

Cadeirydd Cyd-Bwyllgor GwE (ar ran chwe Arweinydd Portffolio Addysg Gogledd Cymru)

2. Pa sector ydych chi'n ei gynrychioli? Dewiswch bob opsiwn perthnasol.

- Awdurdod lleol
- Consortiwm rhanbarthol / gwasanaeth gwella ysgolion
- Ysgolion cynradd / uwchradd / pob oed; arbennig; UC Dau
- Sector nas cynhelir
- Sector gwirfoddol
- Arall (nodwch):

3. Arolygiadau ar wahân o wasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau eraill a ddarperir trwy drefniant partneriaeth ffurfiol.

3. Rydym yn cynnig cynnal arolygiad ar wahân o wasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau a ddarperir trwy bartneriaeth ffurfiol o ddau awdurdod lleol neu fwy. Bydd yr arolygiadau o wasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau eraill a ddarperir trwy gytundebau partneriaeth ffurfiol yn edrych ar ansawdd ac effaith y gwasanaethau gyda chwestiynau arolygu lleol yn darparu meysydd ffocws penodol ar gyfer y gwaith hwn.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig hwn?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Arolygir Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn rhan o arolygiadau Awdurdod Lleol hefyd. Mae hyn yn arwain at ddyblygu ac yn golygu bod yr un Gwasanaethau Gwella Ysgolion a ddarperir drwy gonsortia rhanbarthol yn cael eu harolygu amryw o weithiau gan wahanol AEM yn ystod cylch arolygu. Byddai defnyddio AEM sydd yn adnabod y Gwasanaeth yn dda ym mhob arolygiad ALL yn sicrhau mwy o gysondeb ac yn lleihau dyblygu.

Yn rhanbarth Gogledd Cymru, gallai GwE fod yn rhan o bedwar ar ddeg o arolygiadau, o leiaf, yn ystod cylch arolygu (os yw'n cynnwys arolygiadau llawn ac interim). Hefyd, gallai fod ymweliadau dilynol os bydd yr Awdurdod Lleol neu'r consortiwm rhanbarthol yn mynd i gategori gweithgarwch dilynol. Mae Estyn hefyd yn cynnal ymweliadau Arolygydd Cyswllt Awdurdod Lleol (LALI) â phob Awdurdod Lleol (sydd yn cynnwys staff GwE) ac â GwE yn dymhorol. Mae yna oblygiadau enfawr o ran cynhwysedd i'r consortiwm rhanbarthol.

Sut fydd Estyn yn sicrhau bod fframwaith cyffredin a theg ar gyfer arolygu gwasanaethau gwella ysgolion a ddarperir trwy'r consortia rhanbarthol a'r Awdurdodau Lleol hynny sydd â'u gwasanaeth gwella ysgolion eu hunain? A oes dyblygu ag arolygiadau gwasanaethau addysg llywodraeth leol (GALIL)?

Yn ychwanegol, nid yw pob consortia/partneriaeth yn cyflawni'r un cyfrifoldebau.

Yn GwE, nid y rhanbarth sydd yn gyfrifol am gefnogi ysgolion mewn meysydd fel ADY, presenoldeb, ymddygiad a chynhwysiad. Mae Partneriaeth yn Ne Orllewin Cymru, er enghraifft, yn gyfrifol am y Cynnig DP ond nid y swyddogaeth gwella ysgolion. Mewn tirwedd mor gymhleth, sut fydd Estyn yn sicrhau bod y fframwaith yn rhoi sylw i'r gwahaniaethau hyn? Ac a fydd gan Estyn gynhwysedd i roi sylw i hyn yn ystod wythnos yr arolygiad?

Os arolygir Gwasanaethau Gwella Ysgolion ar wahân, yna gellid cwblhau hyn fel rhaglen dreigl, gyda phob ymweliad yn canolbwyntio ar themâu penodol. Gallai'r ymagwedd hon ganiatáu ar gyfer mwy o ddealltwriaeth ac arfarnu effaith na'r hyn y gellid ei ddal petai'r arolygiad yn 'ddigwyddiad'. Byddai hyn hefyd yn caniatáu ar gyfer deialog barhaus ag Estyn ac yn rhoi hyder a sicrwydd cyson i randdeiliaid drwy gyhoeddi adroddiad ysgrifenedig blynyddol.

4. Hysbysiad ar gyfer arolygiadau GALIL a gwasanaethau gwella ysgolion

4. Ar hyn o ryd, rydym yn rhoi hysbysiad 10 wythnos ar gyfer arolygiad GALIL. Mae hyn yn ein galluogi i gynnal y gweithgareddau cyn-arolygiad, fel trafod a chwblhau'r cwestiynau arolygu lleol, cyflwyno'r holiaduron i ddinasyddion a phenaethiaid a chynnal cyfarfodydd gyda rhanddeiliaid allweddol cyn wythnos yr arolygiad.

Rydym yn cynnig byrhau'r cyfnod hysbysu o ddeg wythnos i wyth wythnos. Byddai hyn yn caniatáu amser i ni gynnal y gweithgareddau cyn-arolygiad o hyd. Byddwn hefyd yn hysbysu'r awdurdod lleol y byddwn yn arolygu eu gwasanaethau ieuencid fel arolygiad ar ei ben ei hun bedair wythnos ar ôl dechrau cyfnod hysbysu'r GALIL. Bydd hyn yn ein galluogi i ystyried a chynnwys y negeseuon allweddol o'r arolygiad ieuencid yn ein harolygiad GALIL.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n cynnig i fyrhau'r cyfnod hysbysu ar gyfer arolygiad GALIL i wyth wythnos?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod neu awgrymu cyfnod hysbysu amgen

Mae'r hysbysiad presennol o 10 wythnos yn briodol. Er hynny, nid oes gennym wrthwynebiad i hyn gael ei fyrhau i 8 wythnos (yn caniatáu ar gyfer gwyliau ysgol a gwyliau banc).

5. Hysbysiad ar gyfer arolygiad gwasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau eraill a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol.

Rydym yn cynnig cael cyfnod hysbysu pum wythnos ar gyfer arolygiad gwasanaeth gwella ysgolion ac arolygiadau o wasanaethau eraill a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol. Bydd hyn hefyd yn rhoi amser i ni drafod a chwblhau'r cwestiynau arolygu lleol, a chyhoeddi a dadansoddi'r holiaduron perthnasol cyn ein hymweliadau ar y safle.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n cynnig i gael cyfnod hysbysu o bum wythnos ar gyfer yr arolygiadau o wasanaethau gwella ysgolion?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod neu awgrymu cyfnod hysbysu amgen

Dylai'r cyfnod hysbysu fod yr un fath â hwnnw ar gyfer arolygiadau GALIL. Nid oes rhesymeg iddo fod yn wahanol. Er hynny, fel y nodir yn Adran 3, yr ydym o'r farn y dylid arolygu Gwasanaethau Gwella Ysgolion mewn rhaglen dreigl flynyddol gyda thema benodol.

5. Cwestiynau arolygu lleol

6. Rydym yn cynnig parhau â datblygu cwestiynau arolygu lleol a thrafod a chytuno rhain gyda'r awdurdod lleol, y gwasanaeth gwella ysgolion neu wasanaethau eraill a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol. Rydym yn meddwl bod cwestiynau arolygu lleol yn darparu ffocws cymesur ar gyfer ein gwaith arolygu, tra'n sicrhau hefyd fod yr arolygiadau'n ymdrin â'r meysydd pwysicaf.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylem barhau i ddefnyddio 'cwestiynau arolygu lleol' ar ein harolygiadau GALIL?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Dylid cytuno'r rhain â'r awdurdod lleol a'r gwasanaethau gwella ysgolion a dylid cael rhesymeg glir dros eu cynnwys.

Fel y nodir yn Adran 3 uchod, yr ydym o'r farn y dylid arolygu Gwasanaethau Gwella Ysgolion mewn rhaglen dreigl flynyddol gyda thema benodol.

7. Rydym hefyd yn cynnig datblygu cwestiynau arolygu lleol ar gyfer ein harolygiadau gwasanaethau gwella ysgolion, yn ogystal â'n harolygiadau o wasanaethau a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno y dylem gael cwestiynau arolygu lleol ar gyfer ein harolygiadau gwasanaethau gwella ysgolion ac ar gyfer gwasanaethau a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Fel y nodir yn Adran 3 uchod - credwn y dylai arolygiadau Gwasanaethau Gwella Ysgolion fod yn rhaglen dreigl gyda thema benodol. Byddai hyn yn rhoi deialog barhaus ag Estyn ac yn rhoi hyder a sicrwydd cyson i randdeiliaid drwy gyhoeddi adroddiad ysgrifenedig blynyddol. Gellid cytuno ar 'Gwestiynau Lleol' neu themâu penodol gyda'r Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn flynyddol.

6. Arweiniad Arolygu ar gyfer GALIL, gwasanaethau gwella ysgolion a gwasanaethau a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol.

8. Mae ein harweiniad arolygu presennol yn cynnwys tri maes arolygu – deilliannau, gwasanaethau addysg ac arweinyddiaeth. Rydym yn cynnig cyfuno'r deilliannau a'r meysydd gwasanaeth mewn un maes arolygu, sef 'gwasanaethau addysg a'u heffaith'. Rydym yn meddwl y bydd cryfhau'r cysylltiad rhwng gweithredoedd a deilliannau yn gwneud ein hadroddiadau'n fwy hygyrch. Er enghraifft, gallem adrodd ar y gwaith y mae'r awdurdod lleol yn ei wneud i wella presenoldeb a chreu'r cysylltiad â'r gwahaniaeth y mae'n ei wneud i'r cyfraddau presenoldeb yn ei ysgolion a'i UC Dau.

Meysydd arolygu presennol
MA1 Deilliannau
MA2 Gwasanaethau addysg
MA3 Arweinyddiaeth

Ein meysydd arolygu arfaethedig
MA1: Gwasanaethau addysg a'u heffaith
MA2: Arwain a gwella

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n cynnig i gyfuno'r deilliannau a'r meysydd gwasanaeth mewn un maes arolygu ar gyfer ein GALIL, ein gwasanaethau gwella ysgolion a'n gwasanaethau a ddarperir trwy arolygiadau partneriaethau ffurfiol?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod:

Mae angen cael dealltwriaeth a chytundeb clir o ran sut ddylai 'effaith' edrych yn y tymor byr, y tymor canol a'r tymor hir. Yn y gorffennol, gwnaed cysylltiad amhriodol rhwng 'effaith' Gwasanaethau Gwella Ysgolion â chynnydd dysgwyr a dangosyddion perfformiad diwedd cyfnod allweddol. Arweinwyr ac athrawon ysgolion yw'r rhai sydd yn cael effaith uniongyrchol ar gynnydd dysgwyr.

Mae'r Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn dylanwadu ar arferion ac ymddygiad yr oedolion sydd yn gweithio mewn ysgolion a dylid eu barnu ar ansawdd y gefnogaeth a ddarperir a'i heffaith ar arferion. Dylai Gwasanaethau Gwella Ysgolion weithio gydag ysgolion i'w cefnogi i ddal yr effaith ar gynnydd disgyblion yn rhan o'u prosesau hunan arfarnu ysgol. Mae angen cael dealltwriaeth glir hefyd o'r amserlen sydd ei hangen i ddangos effaith a beth fyddai'r deilliant disgwylidiedig dros amser.

Dylai bod dealltwriaeth gyffredin o bwy sydd 'berchen' ar yr effaith. Er enghraifft, faint o effaith y gellid ei disgwyl ar gynnydd dysgwyr, os unrhyw gynnydd o gwbl, petai ymarferydd yn mynd ar sesiwn dysgu proffesiynol undydd? Mae amryw byd o ffactorau yn effeithio ar gynnydd disgyblion fel gallu athrawon unigol, lefel presenoldeb, ymddygiad ac agweddau at ddysgu. Felly, mae'n broses gymhleth mesur yn fanwl gywir yr effaith uniongyrchol

7. Gweithgarwch dilynol

9. Disodli ein dull presennol ag ymweliadau monitro rheolaidd.

Ar hyn o bryd, pan fernir bod gwasanaeth addysg llywodraeth leol yn achosi pryder sylweddol, rydym yn trefnu cynhadledd wella i drafod a chytuno ar flaengynllun gwaith i fynd i'r afael â'r argymhellion. Y mynychwyr yn y gynhadledd hon yw'r rhanddeiliaid allweddol sy'n gysylltiedig â chynnal a chefnogi cynllun gwella'r awdurdod lleol.

Tua blwyddyn yn ddiweddarach, rydym yn trefnu 'cynhadledd gynnydd' sy'n ystyried y cynnydd yn erbyn y targedau yn y cynllun gwella. Rydym fel arfer yn trefnu ymweliad monitro tua blwyddyn ar ôl y gynhadledd gynnydd. Mae'r ymweliad monitro yn cynnwys tîm o arolygwyr yn ymweld â'r awdurdod lleol i werthuso'r cynnydd yn erbyn y cynlluniau a phennu yw'r awdurdod lleol wedi gwneud gwelliannau digonol ac nad yw'n achosi pryder sylweddol. Mae amseriad yr ymweliad monitro yn dibynnu ar gyfradd y cynnydd a wnaed gan yr awdurdod lleol wrth fynd i'r afael â'r meysydd sydd angen eu gwella.

Rydym yn cynnig y bydd ein proses gweithgarwch dilynol yn parhau i ddechrau gyda chynhadledd wella, ond mai ymweliadau monitro yn edrych ar argymhellion monitro dros gyfnod yw'r gweithgareddau dilynol. Credwn fod y dull hwn yn fwy buddiol i awdurdodau lleol gan ei fod yn rhoi adborth uniongyrchol iddynt ar eu gwaith ac yn eu helpu i ystyried eu camau nesaf. Mae hefyd yn darparu cyfleoedd gwell iddynt ddangos eu cynnydd yn erbyn y blaenoriaethau gwella. Wedi i ni farnu bod yr awdurdod lleol wedi gwneud cynnydd digonol yn erbyn pob un o'r argymhellion,

byddant yn cael eu tynnu o gategori gweithgarwch dilynol.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n cynnig i ddefnyddio ymweliadau monitro rheolaidd fel rhan o'n gweithgareddau dilynol mewn awdurdodau lleol sy'n achosi pryder sylweddol?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Yn ystod ymweliadau monitro i arfarnu cynnydd yn erbyn argymhellion penodol, byddai'n fuddiol petai gan Estyn yr hyblygrwydd i dynnu rhai o'r argymhellion os cânt sicrwydd bod cynnydd cadarn wedi'i wneud. Byddai'r Awdurdod Lleol yn parhau i ganolbwyntio ar weddill yr argymhellion nes bernir eu bod wedi gwneud cynnydd digonol yn erbyn pob un ohonynt a'u tynnu o'r gweithgarwch dilynol.

10. Rydym yn cynnig datblygu'r un prosesau gweithgarwch dilynol ar gyfer gwasanaeth gwella ysgolion neu wasanaeth a ddarperir trwy bartneriaethau ffurfiol sy'n 'achosi pryder sylweddol'.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n dull arfaethedig i ddarparu gweithgarwch dilynol ar gyfer gwasanaeth gwella ysgolion neu wasanaeth a ddarperir trwy bartneriaeth ffurfiol sy'n achosi pryder sylweddol?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Gallai hyn gael oblygiadau i Awdurdodau Lleol unigol, e.e. os nad oedd materion wedi'u hadnabod gyda Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn rhan o'u harolygiad eu hunain, ond bod pryderon wedi'u codi am waith y consortia yn ystod arolygiad consortia rhanbarthol a'u rhoddodd mewn categori gweithgarwch dilynol.

Mae hyn yn rheswm arall pam y credwn y dylai arolygiadau Gwasanaethau Gwella Ysgolion fod yn rhaglen dreigl yn hytrach nag yn 'ddigwyddiad arolygu'. Byddai hyn yn rhoi deialog barhaus ag Estyn ac yn rhoi hyder a sicrwydd cyson i randdeiliaid drwy gyhoeddi adroddiad ysgrifenedig blynyddol. Ni fyddai angen categori 'Gweithgarwch Dilynol' gyda rhaglen dreigl flynyddol ar gyfer arolygiadau.

8. Gofynion adrodd

11. Rydym yn cynnig nodi gofynion adrodd ar gyfer ein holl arolygiadau GALIL a gwasanaethau gwella ysgolion. Bydd hyn yn sicrhau bod gennym ni werthusiadau o'r meysydd allweddol hyn yn ein holl adroddiadau. Mae ein harweiniad drafft yn nodi'r canlynol fel gofynion adrodd:

Rhaid i adroddiadau ymdrin â'r canlynol:

- effaith gwaith meysydd gwasanaeth ar gynnydd, lles, presenoldeb ac ymddygiad dysgwyr
- tegwch yn y system addysg
- y Gymraeg
- diogelu

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd yr ydym wedi nodi eu bod yn ofynion adrodd ar gyfer ein harolygiadau GALIL?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod:

Fel y nodir yn Adran 6 uchod:

Mae angen cael dealltwriaeth a chytundeb clir o ran sut ddylai 'effaith' edrych yn y tymor byr, y tymor canol a'r tymor hir. Yn y gorffennol, gwnaed cysylltiad amhriodol rhwng 'effaith' Gwasanaethau Gwella Ysgolion â chynnydd dysgwyr a dangosyddion perfformiad diwedd cyfnod allweddol. Ysgolion yn unig sydd yn cael effaith uniongyrchol ar gynnydd dysgwyr.

Mae'r Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn dylanwadu ar oedolion a dylid eu barnu ar ansawdd y gefnogaeth a ddarperir a'i heffaith ar arferion. Dylai Gwasanaethau Gwella Ysgolion weithio gydag ysgolion i'w cefnogi i ddal yr effaith ar gynnydd disgyblion yn rhan o'u prosesau hunan arfarnu ysgol. Mae angen cael dealltwriaeth glir hefyd o'r amserlen sydd ei hangen i ddangos effaith a beth fyddai'r deilliant disgwylidig dros amser.

Dylai bod dealltwriaeth gyffredin o bwy sydd 'berchen' ar yr effaith. Mae amryw byd o ffactorau yn effeithio ar gynnydd disgyblion fel gallu athrawon unigol, lefel presenoldeb, ymddygiad ac agweddau at ddysgu. Felly, mae'n broses gymhleth mesur yn fanwl gywir yr effaith uniongyrchol a gaiff y gefnogaeth ar gyfer addysgu ar ddysgu disgyblion.

12. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r meysydd yr ydym wedi nodi eu bod yn ofynion adrodd ar gyfer ein harolygiadau o wasanaethau gwella ysgolion?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno

Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod:

Nid cyfrifoldeb y consortiwm rhanbarthol yw'r holl feysydd a restrir uchod. Sut fydd Estyn yn sicrhau bod fframwaith cyffredin a theg ar gyfer arolygu gwasanaethau gwella ysgolion a ddarperir trwy'r consortia rhanbarthol a'r Awdurdodau Lleol hynny sydd â'u gwasanaeth gwella ysgolion eu hunain? A oes dyblygu ag arolygiadau GALIL? Yn GwE, nid y rhanbarth sydd yn gyfrifol am gefnogi ysgolion mewn meysydd fel ADY, presenoldeb, ymddygiad a chynhwysiad. Sut fydd Estyn yn sicrhau bod ganddynt y cynhwysedd a'r arbenigedd i ddelio gyda rhoi sylw i'r gwahaniaethau hyn?

Fel y nodir uchod - credwn y dylai arolygiadau Gwasanaethau Gwella Ysgolion fod yn rhaglen dreigl yn hytrach nag yn 'ddigwyddiad arolygu'. Byddai hyn yn rhoi deialog barhaus ag Estyn ac yn rhoi hyder a sicrwydd cyson i randdeiliaid drwy gyhoeddi adroddiad ysgrifenedig blynyddol. Gellid cytuno ar 'Gwestiynau Lleol' neu themâu penodol gyda'r Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn flynyddol. Byddai hyn hefyd yn osgoi dyblygu ag arolygiadau GALIL.

Fel uchod (Cwestiwn 11):

Mae angen cael dealltwriaeth a chytundeb clir o ran sut ddylai 'effaith' edrych yn y tymor byr, y tymor canol a'r tymor hir. Yn y gorffennol, gwnaed cysylltiad amhriodol rhwng 'effaith' Gwasanaethau Gwella Ysgolion â chynnydd dysgwyr a dangosyddion perfformiad diwedd cyfnod allweddol. Ysgolion yn unig sydd yn cael effaith uniongyrchol ar gynnydd dysgwyr.

Mae'r Gwasanaethau Gwella Ysgolion yn dylanwadu ar oedolion a dylid eu barnu ar ansawdd y gefnogaeth a ddarperir a'i heffaith ar arferion. Dylai Gwasanaethau Gwella Ysgolion weithio gydag ysgolion i'w cefnogi i ddal yr effaith ar gynnydd disgyblion yn rhan o'u prosesau hunan arfarnu ysgol. Mae angen cael dealltwriaeth glir hefyd o'r amserlen sydd ei hangen i ddangos effaith a beth fyddai'r deilliant disgwylidig dros amser.

Dylai bod dealltwriaeth gyffredin o bwy sydd 'berchen' ar yr effaith. Er enghraifft, faint o effaith y gellid ei disgwyl ar gynnydd dysgwyr, os unrhyw gynnydd o gwbl, petai ymarferydd yn mynd ar sesiwn dysgu proffesiynol undydd? Mae amryw byd o ffactorau yn effeithio ar gynnydd disgyblion fel gallu athrawon unigol, lefel presenoldeb, ymddygiad ac agweddau at ddysgu. Felly, mae'n broses gymhleth mesur yn fanwl gywir yr effaith uniongyrchol a gaiff y gefnogaeth ar gyfer addysgu ar ddysgu disgyblion.

9. Arfer effeithiol

13. Ar ein harolygiadau, rydym yn nodi arferion diddorol ac effeithiol a allai fod o gymorth i ddarparwyr eraill. Ar hyn o bryd rydym yn rhannu'r arfer hwn fel astudiaethau achos ar ein gwefan ac wedi treialu cynnwys yr astudiaethau achos yn atodiad yr adroddiadau. Yn eich tyb chi, pa mor ddefnyddiol yw'r astudiaethau achos?

- Yn hynod ddefnyddiol
- Yn ddefnyddiol iawn
- Yn weddol ddefnyddiol
- Ddim yn ddefnyddiol
- Ddim yn ddefnyddiol o gwbl

14. Rydym hefyd wedi cynnwys cameos i dynnu sylw at arfer diddorol, arloesol neu effeithiol o fewn naratif yr adroddiad arolygu, trwy amlygu'r testun mewn blwch. Yn eich tyb chi, pa mor ddefnyddiol yw'r dull hwn?

- Yn hynod ddefnyddiol
- Yn ddefnyddiol iawn
- Yn weddol ddefnyddiol
- Ddim yn ddefnyddiol
- Ddim yn ddefnyddiol o gwbl

Defnyddiwch y blwch isod i roi eich barn i ni a nodi'r rheswm(rhesymau) pam y gwnaethoch ddewis yr opsiwn uchod:

Mae'n anodd mesur sut fyddai'r arfer yn berthnasol mewn cyd-destun gwahanol ac mae'n debyg y byddai cyfyngiad amser o safbwynt pa mor ddefnyddiol ydynt

15. Beth yw'r ffordd orau y gallem rannu arfer effeithiol er mwyn cael yr effaith fwyaf?

Cynhadledd Flynyddol i ddangos - Estyn yn hwyluso

10: Gwaith arolygwyr cyswllt

16. Yn ogystal ag arolygu, rhan allweddol o'n gwaith gydag awdurdodau lleol a gwasanaethau gwella ysgolion yw ein hymgysylltiadau trwy waith ein harolygwyr cyswllt.

Rydym yn cynnig ein bod yn parhau ag arolygydd cyswllt dynodedig ar gyfer pob awdurdod lleol a gwasanaeth gwella ysgolion, a bydd eu gwaith yn bennaf yn cynnwys bod yn bwynt cyswllt a chasglu diweddariadau cyffredinol gan yr awdurdod lleol am eu gwasanaethau, a fydd yn ein helpu i nodi sicrwyddau a risgiau allweddol yr ALL.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi peilota dull testun lle rydym yn canolbwyntio ar agweddau penodol ar waith yr awdurdod lleol neu'r gwasanaeth gwella ysgolion i gael dealltwriaeth ddyfnach o'r cryfderau a'r ystyriaethau posibl ar gyfer symud ymlaen.

Rydym yn cynnig datblygu'r dull hwn trwy gynnal ymweliad blynyddol hefyd â thîm bach o arolygwyr i bob awdurdod lleol a gwasanaeth gwella ysgolion a fydd yn arwain at adroddiad cyhoeddedig gwerthusol byr. Byddwn yn cytuno ar y maes ffocws gyda'r awdurdod lleol a'r gwasanaeth gwella ysgolion ymhell ymlaen llaw er mwyn gallu trefnu bod y swyddogion perthnasol ar gael ar gyfer yr ymgysylltu. Rydym yn meddwl y bydd hyn yn rhoi dealltwriaeth ddyfnach i ni o waith pob awdurdod lleol a gwasanaeth gwella ysgolion, tra'n darparu adborth adeiladol buddiol hefyd i'r swyddogion dan sylw.

I ba raddau ydych chi'n cytuno â'n cynnig i gadw arolygydd cyswllt ar gyfer pob awdurdod lleol a gwasanaeth gwella ysgolion?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno

Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Mae'n ddefnyddiol cael deialog agored gydag Estyn trwy waith Arolygydd Cyswllt. Mae'n bwysig cael cysondeb o ran defnyddio AEM fel y gallant ddatblygu dealltwriaeth ddyfnach o'r ALI neu gonsortiw m rhanbarthol. Dylid cynnwys yr LALI mewn arolygiadau LGES / consortiw m rhanbarthol i rannu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth a gasglwyd o ymweliad LALI.

Dylid darparu adborth ysgrifenedig hefyd yn dilyn ymweliadau LALI i gefnogi'r ALI/consortiw m Rhanbarthol ar eu taith wella.

Mae problemau capasiti ar gyfer staff consortia rhanbarthol sy'n mynychu eu hymweliadau tymhorol eu hunain ac ymweliadau tymhorol yr Awdurdod Lleol.

17. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'n cynnig i gynnal ymweliad blynyddol â ffocws â phob awdurdod lleol / gwasanaeth gwella ysgolion i edrych ar agwedd benodol ar eu gwaith?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno
- Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Fel y nodwyd uchod, os yw consortia rhanbarthol i gael eu harolygu ar wahân, yna gellid cynnal hyn fel rhaglen dreigl gyda thema benodol. Byddai hyn yn darparu deialog barhaus gyda Estyn ac yn rhoi hyder a sicrwydd parhaus i randdeiliaid trwy adroddiad ysgrifenedig blynyddol a gyhoeddir.

Fel y nodwyd yn Adran 3 – mae goblygiadau enfawr o ran capasiti i'r consortiw m rhanbarthol pe bai hyn yn ychwanegol at arolygiadau llawn ac interim.

11. Ysgolion ac UC Dau mewn mesurau arbennig.

18. Ar hyn o bryd, nid ydym yn gwerthuso effaith gwaith yr awdurdod lleol yn ffurfiol o ran cefnogi ysgolion ac UC Dau unigol mewn mesurau arbennig. Rydym yn cynnig y dylai'r arolygydd cyswllt gynnal gweithgareddau penodol a allai gynnwys ymuno â'r tîm monitro neu ymweld â'r ysgol yn annibynnol ar y tîm monitro, er enghraifft, i ystyried a gwerthuso effeithiolrwydd ac effaith y cymorth a ddarperir gan yr awdurdod lleol. Canlyniad y gwaith hwn fydd llythyr byr at yr awdurdod lleol. Rydym yn cynnig y bydd y gweithgaredd hwn yn cael ei gynnal bob 12 i 16 mis, fel arfer.

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r cynnig ein bod yn cynnal gweithgareddau yn gwerthuso effaith cymorth yr awdurdod lleol ar y cynnydd a wneir mewn ysgol neu UC unigol mewn mesurau arbennig?

- Cytuno'n gryf
- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno

Cyd-bwyllgor GwE 06/12/2023

Anghytuno

Anghytuno'n gryf

Defnyddiwch y blwch isod i roi'ch barn i ni ac esbonio pam rydych chi wedi dewis yr opsiwn uchod

Gweler y sylwadau yn Adran 11 ynghylch effaith. Mae deall effaith cymorth yn broses gymhleth y mae angen ei thrafod a'i chytuno ar lefel genedlaethol gyda'r holl randdeiliaid sy'n ymwneud â gwella ysgolion gan gynnwys Llywodraeth Cymru.

Mae'n werth rhoi ystyriaeth bellach i'r argymhelliad hwn pe gallai'r Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant Cyswllt ar gyfer yr ysgolion weithio'n agos gyda'r Arolygydd Cyswllt. Byddai'n galluogi'r Arolygydd Cyswllt i gael mynediad at wybodaeth fanwl am ansawdd y cymorth, yr arweiniad a'r adnoddau a rennir gyda'r ysgol. Byddai hefyd yn lliniaru unrhyw neges anghyson y gallai'r ysgol ei chael gan yr YCG Cyswllt, yr Arolygydd Cyswllt a thîm monitro Estyn.

Gallai'r broses hon fod yn werth chweil os yw'n agored ac yn dryloyw i'r holl randdeiliaid.